

Stručný prehľad základných pojmov súvisiacich s diabetom usporiadaných podľa abecedy:

- » **Acetón:** najznámejší z ketónov (ketolátok).
- » **Autoimunitná choroba:** porucha, pri ktorej je činnosť imunitného systému zameraná proti orgánom vlastného tela.
- » **Bazál – bolus:** spôsob podávania inzulínu inzulínovou pumpou. Nahrádza prirodzený spôsob tvorby inzulínu (bazál – základný, prebiehajúci nepretržite, bolus - nárazový, viazaný na jedlo).
- » **Beta-bunky:** bunky v ostrovčekoch slinivky brušnej (pankreasu), v ktorých vzniká inzulín.
- » **Fruktóza:** ovocný cukor (glykemický index 20). Ovplyvňuje glykémiu, ale nie tak výrazne ako repný cukor (glykemický index 70).
- » **Glukagón:** hormón, ktorý vzniká v alfa bunkách pankreasu, t.j. blízkosti tvorby inzulínu. Dokáže zvýšiť glykémiu.
- » **Glukomer:** prístroj pre meranie glykémie z kvapky krvi.
- » **Glukóza:** hroznový cukor, patrí medzi jednoduché cukry. Je dôležitá pre fungovanie všetkých buniek v tele. Ak sa nachádza v krvi, nazýva sa krvný cukor.
- » **Glykemický profil:** plánované meranie glykémie počas jedného dňa v určitých časových intervaloch. Slúži na posúdenie účinku inzulínovej liečby.
- » **Glykémia:** hladina krvného cukru, t.j. množstvo glukózy v určitom objeme krvi. Vyjadruje sa v milimoloch na liter (mmol/l).
- » **Glykemický index (GI):** veličina, ktorá určuje rýchlosť využitia glukózy z jedla v organizme.
- » **Glykovaný hemoglobín (HbA1c):** laboratórny ukazovateľ, ktorý odráža priemernú hodnotu krvného cukru za posledné 2 až 3 mesiace, vyjadruje sa v percentách
- » **Hyperglykémia:** vysoká hladina krvného cukru (nad 15 mmol/l).
- » **Hypoglykémia:** pokles hladiny krvného cukru pod dolnú normálnu hranicu (3.5 mmol/l).
- » **Inzulín:** hormón, ktorý sa tvorí v beta bunkách pankreasu. Je rozhodujúcim hormónom, ktorý riadi hospodárenie s glukózou v ľudskom tele. Otvára bunky pre glukózu, čím znižuje glykémiu a umožňuje využívať glukózu v bunkách.
- » **Inzulínová pumpa:** technické zariadenie vybavené mikro počítačom a zásobníkom inzulínu. Automaticky podáva do tela bazálny inzulín, bolusový inzulín sa zadáva manuálne pre jedlom. Nedokáže samostatne vyhodnocovať glykémiu.
- » **Inzulínové pero:** pomôcka pre podávanie inzulínu. Má tvar pera, obsahuje inzulínovú náplň, mechanizmus na dávkovanie a ihlu.
- » **Kanyla:** tenká, umelohmotná hadička, ktorá slúži na privod inzulínu z inzulínovej pumpy do tela.
- » **Ketoacidóza:** rozvrat vnútorného prostredia v ľudskom tele pri neliečenom alebo nedostatočne liečenom diabete 1. typu. Vzniká vplyvom nahromadených ketónov pri nedostatku inzulínu a nadmernom spaľovaní tukov.
- » **Ketóny, ketolátky:** splodiny zo spaľovania tukov.
- » **Ladvinový prah pre glukózu:** hodnota glykémie, pri ktorej začína glukóza prechádzať do moču (okolo 10 mmol/l).
- » **Remisia:** čiastočné obnovenie tvorby vlastného inzulínu. Obnovenie je prechodného charakteru

- » **Sacharidy**: cukry, základná súčasť ľudskej stravy. Delíme ich na zložené a jednoduché. Obidva druhy sacharidov pôsobia na glykémiu.
- » **Sacharidová jednotka (SJ)**: množstvo jedla v gramoch, ktoré obsahuje vždy rovnaké množstvo sacharidov v gramoch (10g sacharidov = 1 sacharidová jednotka). Používa sa aj výraz výmenná jednotka, chlebová jednotka (12g sacharidov = 1BE) .